

مناسبت

به مناسبت زادروز «کاشف الکل» و روز داروساز

از کیمیاگری تا پزشکی

بخش اجتماعی – امروز پنجم شهریور؛ روز بزرگداشت زکریای رازی و روز داروساز نامیده شده است. رازی پزشکی حاذق؛ فیلسوف و شیمی‌دان ایرانی است که به کاشف الکل، جوهر گوگرد و نفت سفید شهرت دارد. او همچنین پایه‌گذار شیمی نوین و از زمره پزشکانی است که بعضی از عقایدش در طب امروزی نیز به کار می‌رود. به گزارش ایسنا، محمد بن زکریای رازی در نیمه دوم قرن سوم و قرن چهارم می‌زیست. در ری زاده شد و دوران کودکی تا جوانی را در این شهر گذراند. در جوانی عود می‌نواخت و شعر می‌گفت و بعدها به کیمیاگری روی آورد. گفته می‌شود که چشم او بر اثر کار با مواد تند و تیزبو آسیب دیده و به دنبال درمان این موضوع بوده که به پزشکی روی آورده است. در کتابهای مورخان اسلامی آمده که رازی طب را در بیمارستان بغداد آموخته است. او مدتی نامعلوم در آنجا اقامت گزیده و به تحصیل علم می‌پردازد؛ سپس ریاست بیمارستان عضدی را بر عهده گرفته است. رازی پس از مرگ معتضد، خلیفه عباسی، به ری بازگشت و عهده‌دار ریاست بیمارستان ری شد. او تا پایان عمر در این شهر به درمان بیماران مشغول بود.

رازی در پایان عمر نابینا شد که درباره علت آن روایت‌های زیادی وجود دارد؛ ابوریحان بیرونی علت کوری او را کار با مواد شیمیایی از جمله بخار جیوه می‌داند. وی در ری وفات یافت و محل آرامگاهش نیز نامعلوم است.

رازی و طبابت

رازی، برخلاف بسیاری از پزشکان که بیشتر مایل به درمان پادشاهان و امرا و بزرگان بودند، با مردم عادی بیشتر سروکار داشت. از نظر او یک پزشک باید دارای صفات ویژه‌ای می‌بود. وی همچنین درباره افراد کم‌سواد که خود را طبیب می‌نامیدند، افشاگری‌های متعددی انجام داده و به همین سبب مخالفانی داشته است. رازی از اولین افرادی است که بر نقش خوراک در تندرستی و درمان یافشاری بسیار دارد. او کتابی درباره خوراک به نام «منافع‌الاغذیه و مضارها» نوشته است که یک دوره کامل بهداشت خوراک به حساب می‌آید و در آن به خواص گندم و حبوبات، خواص و ضررهای انواع آب‌ها و شراب‌ها و مشروبات غیرالکلی، گوشت‌های تازه و خشک و ماهی‌ها اشاره شده است. فصلی از این کتاب نیز به هضم غذا، ورزش و پرهیزهای غذایی و مسمومیت‌ها اختصاص دارد. وی نخستین کسی است که تشخیص تفکیکی بین آبله و سرخک را بیان داشته و در کتاب «آله و اسنخ» خود به تدابیری در خصوص جلوگیری از عوارض این دو بیماری پرداخته است.

زکریای رازی اسراف در دارو را بسیار مضر می‌داند و معتقد است مداوا باید تا حد امکان با غذا و در غیر این‌صورت نیز با داروی منفرد و ساده و در نهایت با داروی مرکب انجام شود. این جمله به او منسوب است که «هرگاه طبیب موفق شود بیماری‌ها را با غذا درمان کند، به سعادت رسیده است.» جرج سارتن؛ پدر تاریخ علم؛از زکریای رازی به عنوان بزرگ‌ترین پزشک ایران و جهان اسلام در زمان قرون وسطی نام می‌برد.

رازی و علم شیمی

عمده تأثیر رازی در شیمی، طبقه‌بندی او از مواد است. او نخستین کسی بود که اجسام را به سه گروه جمادی، نباتی و حیوانی تقسیم کرد. چنان‌چه او از دیدگاه مراحل بعدی علم (بعد از کیمیاگری) در نظر گرفته شود، می‌توان او را یکی از بنیان‌گذاران علم شیمی به حساب آورد. چنان‌که می‌دانیم رازی قبل از طب به کیمیا مشغول بود و اطلاعات زیادی درباره مواد داشته‌است؛ از جمله آن که مواد را به دو دسته فلز و شبه فلز (به گفته او جسد و روح) تقسیم می‌کند و نیز اولین کسی است که استحالات شیمیایی را وارد طب کرده است. کشف‌های بسیار به رازی نسبت داده می‌شود، از جمله آن‌ها می‌توان به الکل، اسید سولفوریک، اسید کلریدریک، اسات مس یا زنگار که در شست‌وشوی زخم‌ها مورد استفاده بود، اکسید آرسنیک یا مرگ موش، اسید سیتریک و داروهای سمی الکل‌آلیدی اشاره کرد.

رازی و فلسفه

رازی را می‌توان برجسته‌ترین چهره خردگرایی و تجربه‌گرایی در فرهنگ ایرانی دانست. وی در فلسفه به سقراط و افلاطون متمایل بود و تأثیراتی نیز از افکار هندی و مانوی در فلسفه او به چشم می‌خورد. با این حال عقاید خاص خود را داشت و هرگز تسلیم افکار مشاهیر نشد؛ بلکه اطلاعات پیشینیان را مورد مشاهده و تجربه قرار می‌داد و سپس نظر و قضاوت خود را بیان می‌کرد. در نظر او جهان جایگاه شر و رنج است؛ اما تنها راه نجات، عقل و فلسفه است. در فلسفه اخلاق رازی مسئله لذت و رنج اهمیت زیادی دارد؛ از دید او لذت امری وجودی نیست، بلکه راحتی از رنج است و رنج نیز خروج از حالت طبیعی به‌وسیله امری اثرگذار است. در نتیجه اگر امری ضد آن تأثیر کند و سبب خلاص شدن از رنج و بازگشت به حالت طبیعی شود، لذت ایجاد می‌کند. او همچنین معتقد بود یک پزشک برجسته باید فیلسوف نیز باشد.

استادان و شاگردان

مورخان طب و فلسفه در قدیم به تفاریق استادان رازی را سه تن یاد کرده‌اند: این ربن طبری که استاد رازی در طب بوده است، ابوزید بلخی که به او فلسفه آموخته و ابوالعباس محمد بن نیشابوری که استاد وی در حکمت مادی (ماتریالیسمت) یا گیتی‌شناسی بوده است، از این‌نامه به عنوان شاگردان رازی یاد شده است: یحیی بن عدی، ابولقاسم مقانی،ابن قارن رازی،ابوغلام طبیب، یوسف‌بن یعقوب، محمدبن یونس و ابوالحسن طبری.

آثار

ابوریحان بیرونی در کتاب فهرست کتب رازی ۱۰ کتاب در ریاضیات و نجوم، ۷ کتاب در تفسیر و تلخیص و اختصار کتب فلسفی یا طبی دیگران، ۱۷ کتاب در علوم فلسفی و تخمینی، ۶ کتاب در مافوق‌الطبیعه، ۱۴ کتاب در الهیات، ۲۲ کتاب در کیمیا، و ۱۰ کتاب در فنون مختلف را به رازی نسبت داده است که در نهایت مجموع آن‌ها ۱۸۴ جلد کتاب است. همچنین محمود نجم‌آبادی، استاد دانشگاه تهران نیز در کتابی به نام مولفات و مصنفات ابوبکر محمدبن زکریای رازی که در سال ۱۳۳۹ نوشته شده،تعداد آثار رازی را ۲۷۱ اثر عنوان کرده است. کتاب‌های «الحاوی»، «الکناش المنصوری»، «المرشد» و «من لایحضره الطیب»، «الحدری و الحصه» و «دفع مضارالتغذیه» و «لابدل» از جمله مهم‌ترین آثار رازی به شمار می‌آیند.

{اجتماعی}

مصرف ناس توهم می‌زاید، سرطان می‌آورد و لثه و دهان را زخم می‌کند

کسی به فکر این جویدنی اعتیاد آور نیست؟

چهار سال مصرف کردم تا اینکه خونوادهم نجاتم دادن.»

ارزانی بدحکمت

مصرف ناس پیر و جوان ندارد. در زاهدان هم جوانان را درگیر خودش کرده و هم بعضی پیرمردها هنوز محفظه کوچک‌شان را به اسم جانشواری در جیب‌هایش دارند که ناس‌هایشان را در آن نگه دارند و هر از گاهی مقداری به دهان ببرند. بخشی از این فراگیری ناس مدیون قیمت ناچیز آن است. قیمت یک پاکت کوچک ناس به رغم گرانی‌ها کمتر از سه هزار تومان است و همین باعث شده

ناس را جدی نمی‌گیرند

با اینکه ناس ماده مخدر است و عوارض زیادی هم دارد، اما انگار چندان آن را جدی نگرفته‌اند و پیدا کردنش در مغازه‌ها، دکه‌ها و عطاری‌ها سخت نیست. با یک

مغازه‌دار که صحبت می‌کنم، می‌پرسم ناس که مواد مخدر است، پس چطور اینقدر راحت آن را خرید و فروش می‌کنید؟ او جواب می‌دهد که «همونطوری که سیگار رو می‌فروشیم، اینم می‌فروشیم دیگه. تا حالا کسی کاری به کارمون نداشته اگه شما کار دستمون ندی. ناس هم که چیزی نیست. بهتر از اینه که مردم برن شیشه و کراک بکشن». این‌ها را می‌گوید و از ترس اینکه برایش دردسر بشود، حررفهایش را بیشتر ادامه نمی‌دهد. «چیزی نیست» تصور بسیاری از مردم از این ماده مخدر خطرناک است. از روی همین تصور است که ناس گاهی قیحش از سیگار هم کمتر می‌شود و بعضی‌ها ترجیح می‌دهند به جای دود کردن سیگار، ناس در دهان بیندازند. محمد که سال‌ها درگیر مصرف ناس بوده و حالا آن را کنار گذاشته، می‌گوید نمی‌دانسته ناس هم مخدر است. با او در مطب دندان‌پزشکی هم‌صحبت می‌شوم؛ آمده که فکری به حال دندان‌هایش بیندازد که ناس نابودشان کرده است. محمد می‌گوید: «پنج سال پیش مصرف ناس رو شروع کردم. نمی‌دونستم معناد می‌کنه. با رفیقام برای سرخوشی مصرف می‌کردیم و اونا بهم می‌گفتن از سیگار هم ضررش کمتره.

اقشار کم‌درآمدتر جامعه به آن روی خوش بیشتری نشان بدهند.

عبدالعزیز کارگر است و چندباری وسط اجرچینی‌اش دست به جیب می‌برد و پاکت ناس را با یک دستمال کاغذی تکه‌پاره از جیب درمی‌آورد؛ تک‌های دیگر از دستمال را پاره می‌کند، ناس را در آن می‌ریزد و در دهان می‌گذارد. دندان‌هایش زرد شده‌اند و در حالی که ناس را در دهان گذاشته، می‌گوید: «من قبلا سیگار می‌کشیدم. مصرف هم خیلی بالا بود ولی مگه دستمزد یه کارگر چقدره که همش رو بدم پای سیگار؟ سیگار رو ترک کردم ولی طاقت نیاوردم و رقتم سمت نسوار که ارزون‌تره.»

جوانان؛ قربانیان اصلی

در بین اقشار سنی مختلف، جوان‌ها قربانیان اصلی ناس هستند و اعتیاد به این ماده آن‌ها را برای اعتیاد به مواد خطرناک‌تری مثل تریاک، شیشه و هروئین آماده می‌کند. سعید از همین قربانیان است که کارش از مصرف ناس به کشیدن تریاک کشیده است. او که روزگاری به واسطه دوستانش با ناس و بعد با تریاک آشنا شده حالا تنهایی در کوچه می‌نشیند و چشم‌انتظار آشنایی که فرصتی

مادر فرزند کش بر دار مجازات

خواستم خودم را از دست فرزندانم راحت کنم

کنم!

به گزارش خراسان، با تکمیل تحقیقات در دادسرای عمومی و انقلاب مشهد، این پرونده جنایی در شعبه پنجم کیفری یک خراسان رضوی مورد رسیدگی قرار گرفت. در چندین جلسه دادگاه که به ریاست قاضی مجتبیٰ علیزاده (رئیس با تجربه وقت شعبه پنجم دادگاه کیفری یک خراسان رضوی) برگزار شد، این زن ۲۴ ساله به دفاع از خود پرداخت، او در آخرین جلسه دادگاه گفت: به دلیل برخی مشکلاتی که در زندگی داشتم تصمیم به قتل فرزندانم گرفتم. وقتی فرزندانم با قرص های خواب آوری که به آن ها خورانده بودم به خواب رفتند با چاقو به سراغشان رفتم و ابتدا پسرم را کشتم اما وقتی چاقو را بالا بردم تا دختر هشت ساله ام را نیز به قتل برسانم، او چشمانش را باز کرد و با التماس از من خواست او را نکشم؛ ولی من تصمیم خودم را گرفته بودم به همین دلیل زمانی که تیغه چاقو را به سمت قفسه سینه اش فرود آوردم او با دستان کوچکش تیغه چاقو را گرفت که دستش نیز زخمی شد ولی… بنابراین گزارش، دادگاه پس از بررسی های قضایی دقیق و با توجه به تایید سلامت روانی متهم توسط پزشکی قانونی، رای به قصاص نفس داد که رای صادر شده به تایید شعبه ۲۴ دیوان عالی کشور نیز رسید و این حکم برای اجرا به معاونت اجرای احکام دادسرای عمومی و انقلاب مشهد ارسال شد. با فراهم شدن مقدمات، سپیده دم روز گذشته این زن قاتل در زندان مرکزی مشهد پای چوبه دار رفت و به مجازات رسید.

آگهی تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده

شرکت توسعه انرژی تلاش گستر

به شماره ثبت ۱۱۵۰۸ و شناسه ملی ۱۰۷۲۰۲۴۴۴۸۶

مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام شرکت توسعه انرژی تلاش گستر در روز چهارشنبه به تاریخ ۱۳/۰۶/۱۳۹۸ راس ساعت ۹ صبح در دفتر شرکت واقع در: تهران – سعادت آباد – پایین تر از میدان کاج – خیابان ۱۱ شرقی – پلاک ۳ – واحد ۵۰۶ تشکیل می‌گردد، لذا بدین‌وسیله از کلیه صاحبان سهام شرکت و اعضاء محترم هیات مدیره دعوت به‌عمل می‌آید تا در مجمع مزبور شرکت نمایند.

دستور جلسه:

– خروج برخی سهامداران و فروش سهام آنان

– اجازه فروش و واگذاری برخی اموال شرکت

– سایر مواردی که در صلاحیت مجمع فوق‌العاده است.

هیات مدیره شرکت